

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Vattendomstolen

DOM

DVA 70

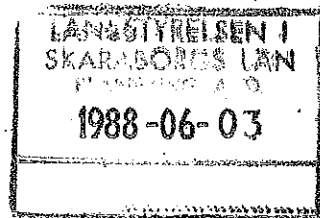
Aktbil. 23

s. 1 (14)

1977-12-22

A 53/70

Vänersborg

DOMSTOLEN

Vattenrättsdomaren Stig Liljeqvist, tekniske ledamoten Magnus Peterson samt nämndemännen Bengt Roland i Järpås och Lennart Johansson i Skara.

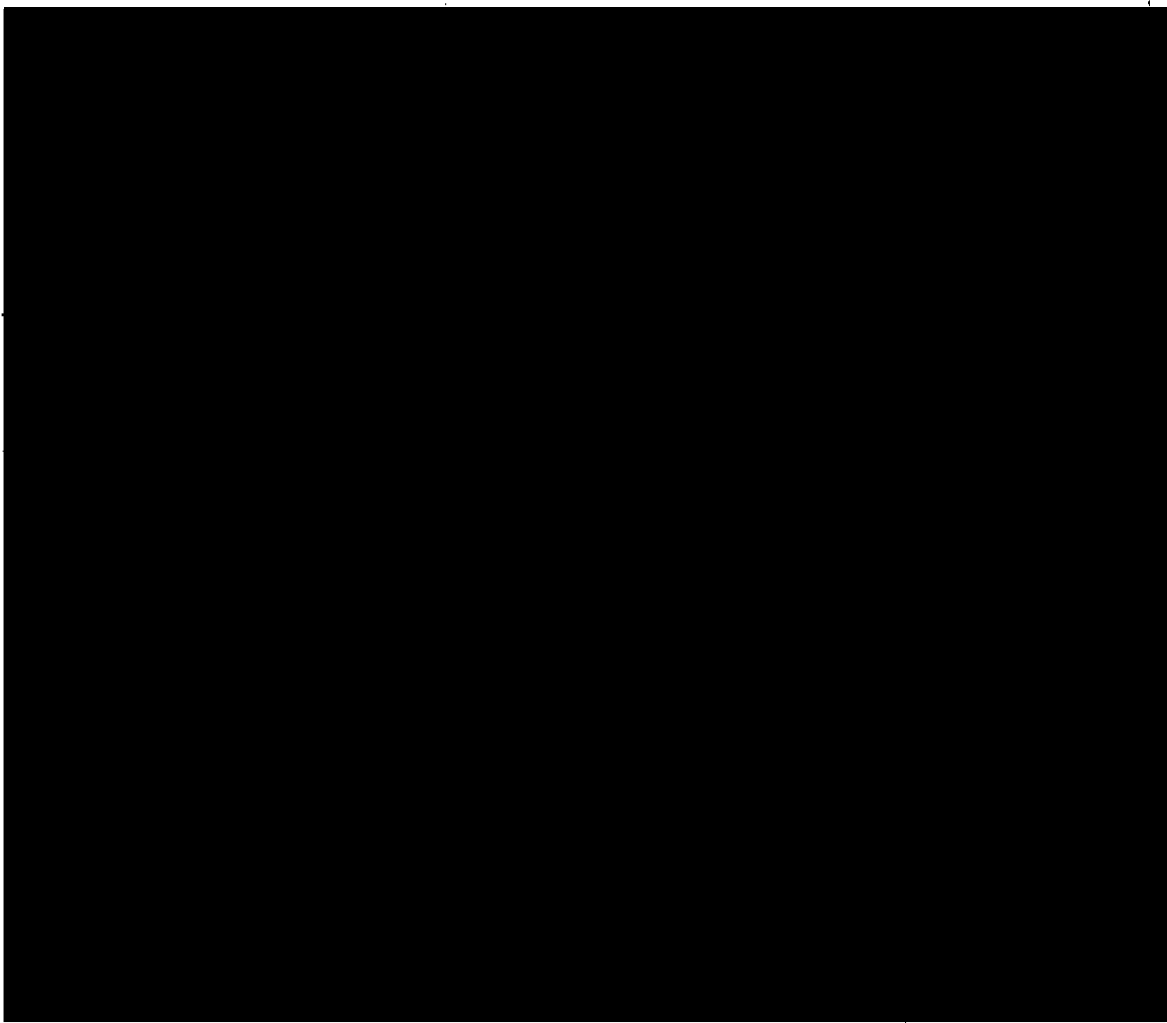
SÖKANDE

Götene kommun.

Ombud: advokaten Olof Lindgren, Fahlströms Advokatkontor, Box 100, 551 02 Jönköping.

SAKEN

Lagligförklaring av grundvattentäkt på fastigheten Källbytorp 7:50 i Källby socken, Götene kommun, Skaraborgs län, m m

Skyddsområde och skyddsbestämmelser

Till skydd mot förorening av grundvattnet vid vattentäkten förordnar vattendomstolen jämlikt 2 kap 62 § första stycket vattenlagen att inom det område, som angivits med beteckningen inre och yttre skyddszon på en av VIAK AB 11.11.1968 upprättad och 4.10.1977 reviderad karta nr 34.1239-12.1 (bilaga 1 till denna dom) och varå den inre skyddszonen utmärkts med heldragen linje och den yttre med streckad linje, skall följande bestämmelser gälla vilka såsom servitut skall besvära nedannämnda fastigheter till den del dessa är belägna inom det angivna skyddsområdet.

1. Bestämmelser till skydd mot skadlig infiltration.

- 1.1 Förvaring av för grundvattnet skadliga ämnen, som ej eller endast i ringa grad påverkas av naturliga renings- och processer i jordlagren.

Exempel på hithörande ämnen: petroleumprodukter, tjärprodukter, lut, organiska lösningsmedel, gifter för skadedjursbekämpning och växtutrotning, vägsalt, kemikalier för industriell verksamhet.

Cisterner, fordon och maskiner som innehåller mer än 200 liter av ifrågavarande ämnen i flytande form och som lämnas utan tillsyn i mer än 5 timmar i följd skall förses med tät uppsamlingsanordning rymmande hela vätskemängden.

Inom yttre skyddszon kan efter medgivande av kommunen i varje särskilt fall uppsamlingsanordning undvaras under

förutsättning att daglig kontroll beträffande spill och läckage sker.

Upplag av ifrågavarande ämnen i fast form skall vara försedda med tät botten samt tak.

1.2 Förvaring av övriga för grundvattnet skadliga ämnen.

Exempel på hithörande ämnen: gödsel, urin, latrin, ensilage, avloppsvatten från hushåll och sanitär anläggning.

Cistern och upplag för ifrågavarande ämnen skall vara helt täta och risk för bräddning, exempelvis vid regntillfällen, får ej föreligga.

Inom yttre skyddszon kan efter medgivande av kommunen i varje särskilt fall enklare anordningar godtagas under förutsättning att risk ej föreligger att grundvattnets beskaffenhet vid vattentäkten kan skadas.

1.3 Påfyllning och tappning av för grundvattnet skadliga ämnen skall ske under ständig uppsikt, så att spill och läckage ej kan uppstå.

1.4 Behållare (i förekommande fall påfyllningsrör) och upplag skall förses med av kommunen tillhandahållen skylt som anger belägenhet inom skyddsområde för grundvattentäkt. Kommunen skall äga rätt att uppsätta och bibehålla skylt, som anger belägenhet inom skyddsområde för grundvattentäkt.

1.5 Ledningar och brunnar, som innehåller för grundvattnet skadliga ämnen, skall vara täta.

- 1.6 Spridning av för grundvattnet skadliga ämnen får endast ske i den omfattning som erfordras för normalt nyttjande av fastighet för jordbruk och skogsbruk samt för sedvanligt underhåll av vägar.
- 1.7 Skyddsanordningar samt behållare och ledningar med för grundvattnet skadliga ämnen skall övervakas och skötas så, att risk för skada ej föreligger.
2. Bestämmelser till skydd mot skador i samband med schaktningsverksamhet.
 - 2.1 Schaktningsarbeten av permanent natur, t ex grus- och sandtäkt får inom inre skyddszon icke ske till lägre nivå än 3 m över högsta grundvattenyta, som kan anges till + 55,0 m i RAK:s höjdsystem 1900.
 - 2.2 Inom yttre skyddszon får motsvarande arbeten icke ske till lägre nivå än 1 m över högsta grundvattenyta, nyss bestämmes för varje schaktningsarbete i samråd med kommunen.
 - 2.3 Efterbehandling av täktområde får ej ske på sådant sätt, att grundvattenbildningen väsentligt förändras eller att grundvattnet förorenas.

Servitutsbestämmelserna skall gälla till förmån för vattentäktfastigheten Källbytorp 7:50 i Källby socken och åvila, såvitt gäller inom ovan angivet område för inre skyddszon, fastigheterna Källbytorp 4:1, 7:2 och 10:5 samt, såvitt gäller inom ovan angivet område för yttre skyddszon, nyssnämnda tre fastigheter och fastigheterna Källbytorp 1:2, 1:11, 2:2, 3:1, 4:13, 5:3, 7:3, 9:1, 9:5, Källby 1:31, Källby Brogård 1:37 samt Källby Possagården 7:18, alla i Källby socken.

A 53/70

Kommunen har att ofördröjligen underrätta vederbörande sakägare inom skyddsområdet om de meddelade bestämmelsernas innehåll och att vid förfrågan av berörd sakägare skyndsamt underrätta denne om de åtgärder, som i det särskilda fallet skall vidtagas till följd av skyddsbestämmelserna.

Anser sakägaren att av kommunen påkallad åtgärd går utöver vad han kan anses skyldig att vidtaga utan ersättning från kommunen, må fråga om sådan åtgärd eller om ersättning för denna av vederbörande sakägare hänskjutas till vattendomstolens prövning genom anmälan inom den tid och i den ordning som nedan föreskrivs för anmälan av oförutsedd skada.

Ersättningsfrågor beträffande skada på enskilda brunnar

1. Fastigheterna Källbytorp 1:2, 1:11, 2:2, 4:13, 5:3, 7:2 och 7:3

Det åligger ägaren av vattentäktsfastigheten Källbytorp 7:50, kommunen, att å envar av fastigheterna Källbytorp 1:2, 1:11, 2:2, 4:13, 5:3, 7:2, och 7:3, i ersättning för förlorad möjlighet att vid egen vattentäkt tillgodogöra erforderligt vatten - i fortsättningen och för framtiden leverera vatten, varvid vattnet skall levereras under erforderligt tryck genom utförd anslutning av fastigheten ifråga till kommunens vattenledningsnät.

Kostnaden för utförd anslutning till kommunens vattenledningsnät skall stanna på kommunen. Anslutningsavgift skall således ej heller utgå. I den mån kommunen ej erlagt den ersättning, som enligt i respektive fall träffad överenskommelse skall utgå till ersättningstagaren för de anordningar för fastighetens vattenförsörjning som blivit onyttiga genom anslutningen, skall detta ske genast. - I fråga om kommunen

tillhörig vattenledning som för tillhandahållandet av ersättningsvatten har anlagts på ersättningstagarens fastighet berättigas kommunen att bibehålla ledningen med tillhörande anordningar och att för tillsyn, underhåll och reparation av densamma framdeles äga fritt tillträde till ledningen. Vid utnyttjandet av nu medgiven rätt till tillträde har kommunen att i görlig mån undvika att förorsaka skada; för den skada som förorsakas har kommunen att svara. Vid framtida reparationer och dylikt arbete å sådan ledning skall kommunen samråda med ersättningstagaren.

För vatten som kommunen levererar till ersättningstagarens fastighet är ersättningstagaren pliktig erlagga bruksavgifter enligt vid varje tidpunkt för kommunens vattenleveranser gällande taxa.

2. Fastigheterna Källbytorp 3:1, 4:1, 9:1, 9:5 och 10:5

Beträffande de enskilda brunnar på fastigheterna Källbytorp 3:1, 4:1, 9:1, 9:5 och 10:5 (från 10:1), som förtecknats ovan under rubriken "Kontrollbestämmelser" och under vilken rubrik även föreskrifter meddelats om skyldighet för kommunen att utföra vattenståndsmätningar i dessa brunnar, skall kommunen därest fastigheten ifråga genom kommunens i denna dom medgivna vattenuttag berövas för dess nyttjande erforderligt vatten ur den egna brunnen ersätta vederbörande ägare eller innehavare till särskild rätt till fastigheten för sålunda uppkommen skada. Härvid skall kommunen - utöver eventuella erforderliga provisoriska åtgärder för att förse fastigheten med vatten - i samråd med vederbörande sakägare antingen utföra och bekosta fördjupning av befintlig brunn eller andra liknande åtgärder eller, om så lämpligen ej kan ske, till fastigheten leverera vatten under erforderligt tryck från

kommunens vattenledningsnät. Nödvändig anslutning skall utföras och bekostas av kommunen, varvid anslutningsavgift ej heller skall utgå. Vid anslutning är kommunen skyldig att till fastigheten leverera erforderligt vatten mot att ersättningstagaren erlägger brukningsavgifter härför enligt vid varje tidpunkt för kommunens vattenleveranser gällande taxa, varjämte det åligger kommunen att kontant ersätta denne för de befintliga anordningar för fastighetens vattenförsörjning som blir onyttiga genom anslutningen.

Därest parterna ej kunna enas i förevarande hänseenden må den tvistiga frågan av part hänskjutas till vattendomstolens prövning genom anmälan på sätt sägs i 11 kap 68 § vattenlagen. Sådan anmälan skall för att i förevarande ordning kunna upptas till prövning av vattendomstolen göras senast inom den för anmälan av oförutsedd skada nedan bestämda tiden.

Oförutsedd skada

Om den godkända grundvattentäkten eller grundvattnets tillgodogörande i medgiven omfattning vållar skada eller intrång som vattendomstolen icke förutsett må jämlikt 2 kap 51 § vattenlagen den som lider skadan eller intrånget framställa anspråk på ersättning genom anmälan till vattenrättsdomaren i den ordning som stadgas i 11 kap 68 § vattenlagen eller föra talan om ändrade bestämmelser för företaget genom stämning till vattendomstolen. Anspråk eller talan som nu sagts skall för att kunna upptagas till prövning anmälas respektive genom stämning anhängiggöras hos vattendomstolen inom tjugo år från det denna dom vunnit laga kraft.

Verkställighet

Vattendomstolen förordnar jämlikt 11 kap 67 § första stycket